

عنوان مقاله:

تحلیل فقهی و اخلاقی ریسک تجاری و مقایسه آن با غرر با تاکید بر قواعد عام درآمدزایی مخاطره

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های اخلاقی، دوره 8، شماره 32 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سید محمد صادق موسوی

روح اله رئیسی - دانشگاه خوارزمی

خلاصه مقاله:

"با پیشرفت تکنولوژی و نیازهای روز افزون جامعه، معاملات اقتصادی جدیدی در جوامع شکل گرفته که در بطن این معاملات، ریسک (Risk) و خطر نهاده شده است. ریسک که در لسان عرف، عبارت است از: "خطر ناشی از عدم اطمینان نسبت به وقوع حادثه ای در آینده"، لازمه ی بیشتر فعالیت های تجاری ملی و بین المللی می باشد. علاوه بر این، از منظر اخلاقی، پیشرفت حیات بشر در ابعاد فردی، اجتماعی، اقتصادی و... در بستر هدایت رفتار و تصمیمات انسانی صورت می گیرد. بدیهی است که تحقق این امر نیز در شرایط متعین و معمول میسر است؛ اما در شرایط ریسک آمیز که انسان، نسبت به نتایج فعل خود، اطمینان یا آگاهی ندارد، تصمیم گیری با رعایت هنجارهای اخلاقی، نسبتا دشوار به نظر می رسد. از این رو، پژوهش حاضر، ضمن تحلیل ریسک تجاری و مقایسه آن با غرر، به دنبال پاسخ به این پرسش اساسی است که مبنای مشروعیت فقهی و روایی اخلاقی درآمدزایی ریسک چیست؟ در این تحقیق با استفاده از روش توصیفی تحلیلی نشان داده خواهد شد که اولاً غرر، ناشی از جهالت یا ریسکی است که به ارکان قرارداد برخورد می کند و نتیجه ی آن در معامله، افزایش ناعادلانه دارایی یکی به زیان دیگری است، اما ریسک در تجارت، ناظر بر آینده سرمایه بوده و هیچ گونه برخوردی با ارکان قرارداد ندارد. ضمن اینکه سود یا زیان حاصل از ریسک تجاری ناشی از تغییرات اقتصادی موثر در عرضه و تقاضا می باشد. ثانیاً مشروعیت درآمدزایی ریسک را می توان از تحلیل قواعد فقهی عام درآمد زایی مخاطره با محوریت قاعده "الخراج بالضمن"، به عنوان رو بنا استخراج کرد. ثالثاً از منظر اخلاقی ریسکی روا است که آگاهانه، عادلانه و مبتنی بر مصالح فردی و اجتماعی باشد."

کلمات کلیدی:

ریسک، غرر، ضمن، روایی اخلاقی، عدالت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1881119>

